

Før du tager af sted

Jordemoderen klargør og medbringer

- Hjemmefødselsrygsække (depotrum ved Fø3)
- Medicinkasse (køleskab, skyllerum Fø2)
- Tjek der er doptone i tasken
- Tjek journal – obs. blodtype og hep. status
- Hjemmefødselsseddel hænges op på tavlen på Fø2
- Kopi af hjemmefødselsseddel tages med
- Taxakort
- Evt lattergas

Medbring evt.

- Uniform i egen størrelse
- Handsker i egen størrelse
- Egen mobiltelefon
- Madpakke

Indholdsfortegnelse

Før du tager af sted	1
Indholdsfortegnelse	2
Relevante telefonnumre	3
Almindelig overflytning af mor/barn	4
Hasteoverflytning af kvinden	5
Hasteoverflytning af barnet.....	6
Ventilation: ambu-pose/rubens ballon	7
Journalføring ved hjemmefødsel.....	8
Uplanlagt hjemmefødsel	10
Praktisk information.....	11
Diverse gode råd	13
Hjemmefødsel mod givet råd.....	14
Tilbage i afdelingen.....	15
Anvendelse af medicin i hjemmet.....	17
Lovgrundlag	19
Nøddåb - regler.....	20
Dåbshandlingen	21
Pakkeliste med billeder	22
Akupunkturpunkter	
Vejledning til blødning	
Genoplivningsalgoritme til børn	

Relevante telefonnumre

Akut medicinsk koordinering (AMK) (tidl. Falck).....	70 113 116
Alarmcentralen.....	112
Skejby, omstilling.....	78450000
Jordemoder supervisor (JSV)	78453630
Obstetrisk forvagt.....	78453360
Obstetrisk bagvagt.....	78453362
Pædiatrisk forvagt.....	78451461
Pædiatrisk bagvagt.....	78451463
Partus telefonen.....	78453631
Jordemoder, modtagelsen.....	78453650
Fødeafdeling 1.....	78453618/19
Sosa 1.....	78453611
Fødeafdeling 2.....	78453632/33
Sosa 2.....	78453612
Fødeafdeling 3.....	78453640/41
Sosa 3.....	784 53613
Sekretær, fødeafdelingen.....	78453628
Taxa.....	89484848/90/91
Taxa lokalnummer.....	78458432

Almindelig overflytning af mor/barn

– når overflytning ikke haster

Ring til AMK.

Bestil en liggende transport, kørsel B (tidl. kørsel 2).

AMK tlf. 70 113 116

I journalen noteres klokkeslæt for tilkald af AMK.

Ring til **Akut modtagelsen for gravide tlf. 78453650** eller til **JSV tlf. 78453630** og fortæl hvorfor I kommer.

Husk at medtage hjemmefødselsrygsækkene i ambulancen.

Hasteoverflytning af kvinden

Ring til **AMK**.

Bestil kørsel A (tidl. kørsel 1) - hasteoverflytning.

Forklar situationen, så kommer lægeambulancen, hvis den er ledig.

AMK tlf. 70 113 116

OBS: Kan du ikke komme igennem i en akutsituation, kan du kontakte

Alarmcentralen tlf. 112

I journalen noteres klokkeslæt for tilkald af AMK.

Ring til JSV og meld kvinden. Fortæl hvorfor I kommer.

JSV tlf. 78453630

Hvis det i situationen er vanskeligt at ringe til AMK, kan dette overlades til JSV.

Husk at medtage hjemmefødselsrygsækkene i ambulancen.

Hasteoverflytning af barnet

Ring til **AMK**.

Bestil kørsel A – hasteoverflytning.

Forklar situationen, så kommer lægeambulancen, hvis den er ledig.

AMK tlf. 70 113 116

OBS: Kan du ikke komme igennem i en akutsituation, kan du kontakte

Alarmcentralen: tlf. 112

I journalen noteres klokkeslæt for tilkald af AMK.

Ring til den vagthavende pædiater og meld barnet.

Fortæl hvorfor barnet overflyttes.

Pædiatrisk bagvagt tlf. 78451463.

Pædiatrisk bagvagt oplyser hvor barnet skal køres hen.

Husk at medtage hjemmefødselsrygsækkene i ambulancen.

Ventilation: med ballon

Ventilation

Ventilér ved at sætte masken for barnets/kvindens mund og næse, samtidig med at du trykker med én hånd på ballonen - ved korrekt ventilation vil brystkassen hæve sig når ballonen sammenklemmes.

Vigtigt! Der kan ikke gives c-pap med ballonen - der kan kun ventileres!

OBS! Det kan være en god idé at klargøre ballonen og fylde luft i masken som en del af forberedelsen til fødslen.

Ballonerne er engangsudstyr. Smid dem ud, hvis de har været pakket ud.

Journalføring ved hjemmefødsel

- Opret ambulante kontakt og brug SFI til hjemmefødsler i EPJ (se vejledning i chartek)

Udfyldes i hjemmet

- Obstetrisk kodeark
- Fødselsregistrering laves elektronisk på www.jdmdata.dk
- Papirpartogram

Klares i afdelingen

- Fødselsanmeldelse laves i EPJ og printes
- Fødselsmeddelelse laves i EPJ og sendes elektronisk
- Lav kopi af vandrejournal til journalen (original retur til kvinden)
- Kvinden føres på fødeprotokollen i EPJ
- Læg færdige papirer i dueslag ved receptionen som vanligt.
- Hvis kvinden er med i KJO aftales efterfødselspakke.
- Hvis ikke kvinden er med i KJO lægges notat til sekretær om at booke efterfødselspakke.
- Obs evt. Rh-neg. mødre (se under: Rhesus negative mødre)
- Obs evt. bærere af hepatitis (se under: Bærere af hepatitis)

Ved overflytning til fødegangen under/efter fødslen

- Afslut den ambulante kontakt til sygehus afsnit (6620331).
- Indlæg kvinden på fødegangen og brug EPJ som vanligt.

Hvis computeren eller EPJ ikke virker

- Skriv kladde over forløb i hjemmet.
- Journalen skal dokumenteres i EPJ, når du vender tilbage til Fø.
- Hvis du er træt efter fødsel, kan du journalføre i EPJ senere. Det er dog vigtigt, at du gør følgende inden du går hjem:
 - Opretter ambulans kontakt på kvinden
 - Opretter fødselsregistrering på barnet
 - Udfylder de SFI'er der skal bruges til at oprette fødselsanmeldelse og -meddelelse.
 - Opretter og sender fødselsanmeldelse og -meddelelse.

Uplanlagt hjemmefødsel

- hvor jordmoderen kommer til hjemmet efter fødslen

Kvinden der føder uplanlagt hjemme, kan overflyttes til fødegangen og følge den sædvanlige procedure. Hun kan også forblive i hjemmet, og skal gives samme tilbud som kvinder der føder planlagt hjemme.

Førstegangsfødende

Ringes op af fødegangen dagen efter, og tilbydes et hjemmebesøg dagen efter fødslen. Som udgangspunkt skal det almindelige beredskab tage ud til kvinden. Hvis ikke der er ressourcer til dette, skal det KJO-team der har bedst tid tage derud.

Fleregangsfødende

Ringes op dagen efter ligesom alle andre fleregangsfødende.

I begge tilfælde skal kvinderne bookes til efterfødselspakke af sekretæren i efterfødselsklinikken.

Journalføring

- Se punktet "journalføring ved hjemmefødsel".

Praktisk information

EPJ

Der oprettes en ambulant kontakt på mor og barn i EPJ (se vejledning i chartek).

CPR

Der oprettes fødselsregistrering i EPJ som ved en sygehusfødsel.

Efterfødselspakke

Skal afholdes 48-72 timer efter fødslen.

Kvinder i KJO

Udfyld PKU-prøvesedlen og oplys parret om dato og tid for efterfødselspakke.

Kvinder uden for KJO

Udfyld PKU-prøvesedlen og oplys parret om, at de bliver ringet op dagen efter med dato og tid for efterfødselspakke.

Rhesus negative mødre

Ved rhesus positivt barn skal moderen have anti-D ved efterfødselspakken.

OBS! Hvis barnets type ikke er bestemt i graviditeten tages navlesnorsblod fra ved fødslen. Blodprøven tages med tilbage til fødeafdelingen, hvor blodprøven bestilles i EPJ.

Bærere af hepatitis

Må følge sædvanlige retningslinjer for hjemmefødsel. Barnet skal vaccineres indenfor 2-3 døgn, helst lige efter fødslen – dette kan foregå i forbindelse med efterfødselspakken.

Hjemmebesøg efter fødslen

Kvinder i KJO

KJO tilbyder førstegangsfødende et barselsbesøg 1. dag efter fødslen.

Fleregangsfødende ringes op som vanligt.

Kvinder uden for KJO

Førstegangsfødende skal tilbydes barselsbesøg 1. dag efter fødslen. Dette bør varetages af det almindelige beredsskab. Hvis ikke der er ressourcer til dette, skal det KJO-team med bedst har tid varetage besøget. Fleregangsfødende ringes op som vanligt.

Diverse gode råd

- **Hygiejne:** Alt hvad du bruger i hjemmet, skal du lægge i en plastiksæk og tage med tilbage til fødeafdelingen (doptone, målebånd, gel osv.)
- Bland ikke rent og urent. F.eks. kan bind, handsker o.lign. efterlades i hjemmet
- Eksplorationscreme bruges i stedet for ultralydsgel til doptonen (sparer plads og er lige så godt)
- Lægevagten kan ikke anvendes til hjemmefødsler. Ved behov for lægehjælp overflyttes til sygehus (se under: Hasteoverflytning)
- Inspektion og suturering: Hvis kvinden synker ned i en blød seng, læg evt. et skærebræt under hende, eller læg hende op på et spisebord
- Brug evt. tørretumbler eller en alm. ovn på 40-50 grader til opvarmning af håndklæder, babytøj m.m.
- Brug strygebræt, bakke eller ledigt bord til udpakning
- Træk uterotonika og K-vitamin op i god tid
- Få far eller anden hjælper til at holde øje med fødselstidspunktet
- Uerkendt uk + fastsiddende caput: Før en grydeske ind bagtil og tryk nedad, så der skabes frie luftveje for barnet.
- Fyld evt maskerne på ventilationsballonerne i god tid.

Hjemmefødsel mod givet råd

Jordemoderen er lovmæssigt forpligtet til at yde fødselshjælp til en kvinde, som ønsker at føde hjemme. Hvis en kvinde ønsker at føde hjemme mod givet råd, skal hun derfor gå i KJO.

Hvis en kvinde ønsker at føde hjemme mod givet råd, skal der være to jordemødre til stede under fødslen. Den ene fra det KJO-team kvinden har fulgt samt en jordemoder fra det almindelige beredskab.

Tilbage i afdelingen

- Bortskaf gult affald (gul affaldspose samt kanylebøtte) fra hjemmefødsel.
- Ventilationsballonerne er engangs og bortskaffes, hvis de har været i brug.
- Brugte instrumenter lægges til vask.
- Gør papirarbejdet færdigt som beskrevet under afsnittet "journalføring ved hjemmefødsel".
- Fødejordemoderen er ansvarlig for at hjemmefødselsrygsækkene bliver pakket. Hvis hun er træt efter fødslen, sættes taskerne i stillekontoret i fødemodtagelsen med en seddel om, hvornår hun kommer og pakker den. Giv samtidig personalet i fødemodtagelsen besked om, at den står der, samt at fødegangen gerne må pakke den ved tid.

Rengøring og pakning af fødselsrygsækkene

- Tøm rygsækkene og rengør dem med en klud opvredet i ActichlorPlus.
- Genopfyld og pak rygsækkene, følg pakkevejledning i hjemmefødselsmappe.
- Tjek alle udløbsdatoer på medicin og sterile pakninger.
- **Kvitér for pakning på tåseddel på begge rygsække.**
- Hjemmefødselsrygsækkene placeres i depot ved Fø3.

Medicinkassen

Det er fødejordemoderens ansvar at tjekke indholdet og fylde den op efter hver hjemmefødsel. Af hensyn til præparaternes holdbarhed og virkning, opbevares de i rengjort, opfyldt medicinkasse i køleskabet i skyllerummet i Fø.modt.

Rengøres med klud opvredet i ActichlorPlus.

Moderkagen

Moderkagen skal med tilbage til fødeafdelingen, og hvis den ikke er vejet i hjemmet, kan dette gøres nu, før den bortskaffes i "gult affald". Påfør vægten på fødejournalen. Moderkagen må **ikke** indgå i den almindelige dagrenovation i parrets hjem. Parret kan, hvis de ønsker det, grave den ned i deres have.

Her finder du ting til pakning af hjemmefødselsrygsækkene

- Hjemmefødselsskab i depot ved FØ3.
- I hjemmefødselsdueslag i depot ved FØ3.
- På fødegangen

Anvendelse af medicin i hjemmet

Følgende midler **må** anvendes i hjemmet, men ikke alle forefindes i medicinkassen.

Smertelindring og bedøvelse

- Steriltvandspapler
- Akupunktur
- Pinex (paracetamol) tabletter á 500 mg, dvs. 1g (p.o.)
- Bonyl, tabletter á 250 mg, dvs. 500 mg (p.o.)
- Carbocain 10 mg/ml - infiltrationsanalgesi
- Xylocain gel 2% - overfladeanalgesi
- N₂O+O₂, lattergasblanding med mindst 50% ilt til den fødende - inhalationsanalgesi

Blødning

- Syntocinon 10 IE/ml (i.m.)
- Methergin 0,2 mg/ml (i.m.)
- Cytotec 2 tabletter á 0,2 mg, dvs. 0,4 mg (p.r.)
- Konc. S-drop, 10 IE Syntocinon i 100 ml NaCl (i.v.)
- Cyklokapron (Tranexamsyre) 500 mg (1 g i.v. over 1-2 min)

Ved behov for volumenekspansion

- Anlægge i.v.-adgang og tilslutte NaCl

Ved anafylaktisk shok hos kvinden

- Efedrin 50 mg/ml, giv 25-50 mg i.m (1. valg)
- Adrenalin 1mg/ml. 0,6 mg, dvs. 0,6 ml (i.m./i.v. - langsomt)

Tokolyse

- Bricanyl 1 ml (0,5 ml i.m/0,5 ml i.v.)

Til nyfødte

- K-vitamin 10 mg/ml. 1 mg, dvs. 0,1 ml (i.m.)

Al patologi skal medføre kontakt med obstetrisk læge/JSV på Skejby.

Det skal noteres i journalen, hvem der er kontaktet, hvornår og hvorfor.

Lovgrundlag

Uddrag fra „Vejledning om jordemødres virksomhedsområde, journalføringspligt, indberetningspligt mv. nr 151 af 08/08/2001“:

„I medfør af lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp, § 1, stk. 3, har kvinder adgang til vederlagsfri jordemoderhjælp ved fødsel i hjemmet. Den fødende har således krav på jordemoderbistand, og jordemodercenteret eller sygehuset kan ikke afvise at stille jordemoder til rådighed ved en hjemmefødsel, uanset at der ved den konkrete hjemmefødsel kan være faglige forhold, der taler imod, at kvinden føder i hjemmet. Jordemoderen har pligt til at informere kvinden, hvis der kan forudses komplikationer ved fødslen og skal i givet fald tilråde kvinden at føde på et sygehus, jf. lov om jordemødre, §§ 8 og 14, og cirkulære om jordemodervirksomhed, § 6. Har jordemoderen informeret om mulige komplikationer og risici som angivet og ført optegnelser i journalen om den givne information, vil jordemoderen ikke kunne pådrage sig ansvar for komplikationer, som jordemoderen ikke er i stand til at behandle i hjemmet.

Ved hjemmefødsel skal jordemoderen være særligt opmærksom på, at hun medbringer det nødvendige udstyr.

Læger har ikke pligt til at medvirke ved ukomplicerede fødsler. Hvis der opstår en situation, hvor der er behov for akut lægehjælp, har en læge ved tilkald pligt til at komme eller anvise anden mulighed for hjælp, jf. lægelovens § 7, stk. 1, om lægens pligt til at yde den fornødne lægehjælp.“

„I tilfælde af divergens mellem kvindens ønsker og jordemoderens faglige vurdering skal jordemoderen under de givne omstændigheder yde den bedst mulige hjælp under hensynstagen til kvindens ønsker. Det er i sådanne tilfælde væsentligt, at alle relevante oplysninger journalføres.“ Desuden gælder det, at tvangsmæssig behandling og indlæggelse af den fødende er ulovlig, så længe hun er habil og ved bevidsthed. Der tages i juraen ikke hensyn til fosterets befindende, idet der ikke eksisterer en lov om fosterets retsstilling. Til gengæld kan jordemoderen i ekstreme situationer gribe ind efter barnets fødsel, såfremt hun skønner, at barnet er i fare i henhold til almindelig nødretsbestemmelser og straffeloven samt Lov om jordemødre.

Nøddåb - regler

Jordemoderen skal, hvis hun tvivler på, at barnet kan leve, spørge forældrene, om barnet ønskes døbt, og i bekræftende fald selv forrette dåben, hvis der ikke er tid til at tilkalde en præst (VEJ nr 151 af 08/08/2001).

Hvem kan nøddøbes

Kritisk syge, men levendefødte børn. Barnet skal være i live, når dåben indledes.

Livstegn

WHO's/SST's definition: "Levendefødt er et barn, hvis det efter at være fuldstændigt født eller fremhjulpet, trækker vejret eller viser andet livstegn så som hjerteslag, pulsation i navlesnoren eller tydelige bevægelser uanset svangerskabets længde og uanset om navlesnoren er klippet eller moderkagen født." - Det er væsentligt at være opmærksom på, at levendefødt ikke er det samme som levedygtigt.

Hvem må døbe

Jordemoderen, en af forældrene, en pårørende - uanset eget tilhørsforhold til kirken.

Anmeldelse af dåben

Jordemoderen skal foretage anmeldelse af nøddåben til sognepræsten i Skejby/Lisbjerg Torben Brink samt sygehuspræst på Aarhus Universitetshospital Skejby, Helle Rørbæk Hørby.

Se i foetus mors mappen på fødeafdelingen, hvor der bl.a. findes anmeldelsesblanketter.

Navne

En dåb uden navn er også gyldig.

Fornavn: Almindeligt anerkendte fornavne.

Efternavn: Er forældrene ikke gift, og foreligger der ikke faderskabssag = mors efternavn. Ved gifte forældre eller ved behandlet faderskabssag = fars eller mors efternavn, efter forældrenes ønske.

Dåbshandlingen

Man siger

Herre Jesus, tag i nåde mod dette barn!

Man øser vand 3 gange på barnets hoved og siger samtidigt

(Barnets navn) jeg døber dig i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

Amen.

Man lægger hånden på barnets hoved og siger

Den almægtige Gud, vor Herre Jesu Kristi Far, som nu har genfødt dig ved vand og Helligånden og skænket dig syndernes forladelse, han styrke dig med sin nåde til det evige liv!

Han bevare din udgang og indgang fra nu og til evig tid! Amen.

Fadervor (kan bedes i kor)

Fader vor, du som er i himlene!

Helliget blive dit navn, komme dit rige, ske din vilje som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød, og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere, og led os ikke ind i fristelse, men fri os fra det onde.

For dit er Riget og magten og æren i evighed!

Amen.

Hjemmefødselsrygsækkene

Her finder du ting til pakning af hjemmefødselsrygsækkene

- Hjemmefødselsskab i depot ved FØ3.
- I hjemmefødselsdueslag i depot ved FØ3.
- På fødegangen

Forside yderlomme

- 1 x hjemmefødselsmappe
- 1 x chartek med papirer
 - 1 x Obstetrisk kodeark
 - 1 x Papirpartogram
 - 1 x Børnejournal (orange)
 - 1 x Blødningsark
 - 1 x Ambulant mappe
 - 2 x Vuggekort blå/rød
 - 1 x Vejledning til EPJ ved hjemmefødsler
 - 1 x Blank labelark
 - 2 x Fødejournal (gl. dobbeltpartogram, **kun til kladde!**)
 - 5 x Journalcontinuationer (**kun til kladde!**)

Hovedrum

- Basal fødeselslomme
- Sort foldetaske
- Sterile handsker
- BT-apparat
- Medicinkasse
- Doptone

Basal fødeselslomme, forside

- 1 x Steril engangsfødepakke
- 1 x krøller
- 1 x Lytterør
- 1 x Jordemodersug
- 1 x Tongeholder
- 1 x Hånddesinfektion
- 1 x Eksplorationscreme
- 1 x Hindsprænger
- 1 x Navleklemme
- 1 x Ur
- 1 x 20 ml sprøjte

Basal aftagelig fødselslomme, bagside

- 1 x Biobankpakke (findes pakket i depot ved FØ3.)
- 20 x handsker small
- 20 x handsker medium

Forside, inderlommer

- 5 par sterile handker, small
- 5 par sterile handsker, mediu

Sort foldetaske, rum A

- nåle, kanyler og sprøjter mm

- 3 x Gule kanyler
- 7 x Grønne kanyler
- 2 x Røde kanyler
- 3 x 5 ml sprøjte
- 2 x 1 ml sprøjte (uden kanyle)
- 7 x 2 ml sprøjter
- 2 x Steriltvand 10 ml
- 30 x Akupunktur nåle str. 0,30 x 30mm
- 10 x Akupunktur nåle str. 0,20 x 15mm
- 1 x Lilla blodprøveglas 4 ml + 1 x hylster
- 1 x Micropore tape
- 1 x Gul minikanylebøtte
- 10 x Alkoholswabs (kan findes i efterfødselsklinikken)

Sort foldetaske, rum B

- sutur pakken

- 1 x sutursæt
- 2 x steril afdækning
- 1 x pandelampe
- Indhold i pose med label:
 - 2 x Vicryl 2-0
 - 1 x Vicryl rapid 3-0
 - 20 ml sprøjte
 - 1 x grøn kanyle
 - 1 x rød kanyle
 - 1 pose krøller, store
 - 1 epistampon

Sort foldetaske, rum C

- kateterpakken

- Indhold i pose med label:
 - 2 x korte engangskatetere
 - 2 x små krøller

Sort foldetaske, rum D

- venflon pakken

- Indhold i pose med label:

1 x Staseslange

2 x Lyserød venflon

2 x Grøn venflon

1 x Handske (Netfix)

2 x Alkoholswabs

2 x Tegaderm

1 x 10 ml NaCl

Sort foldetaske, rum E

- infusionspakke

- 1 x NaCl 9 mg/ml, 100 ml.
- 1 x NaCl 9 mg/ml, 500 ml.
- 2 x Infusionsslanger

Medicinkasse indhold

- 1 stk 20 ml Carbocain 10 mg/ml
- 3 ampuller Syntocinon 10 IE/ml
- 1 ampul Methergin 0,2 mg/ml
- 2 ampuller Konakion
- 2 ampuller Efedrin 50 mg/ml
- 1 ampul Adrenalin 1 mg/ml
- 2 sprøjter Xylocaingel 2%
- 4 stk Cytotec 0,2 mg
- 1 ampul Bricanyl 1 ml
- 2 ampuller Cyklokapron 500 mg
- 4 stk Bonyl 250 mg
- 1 stk Halcion 0,125 mg
- 2 stk Pinex 500 mg
- 2 stk Kodein 25 mg
- 2 batterier CR 2032, 2 volt, flade
- 1 batteri 9 volt, firkantet

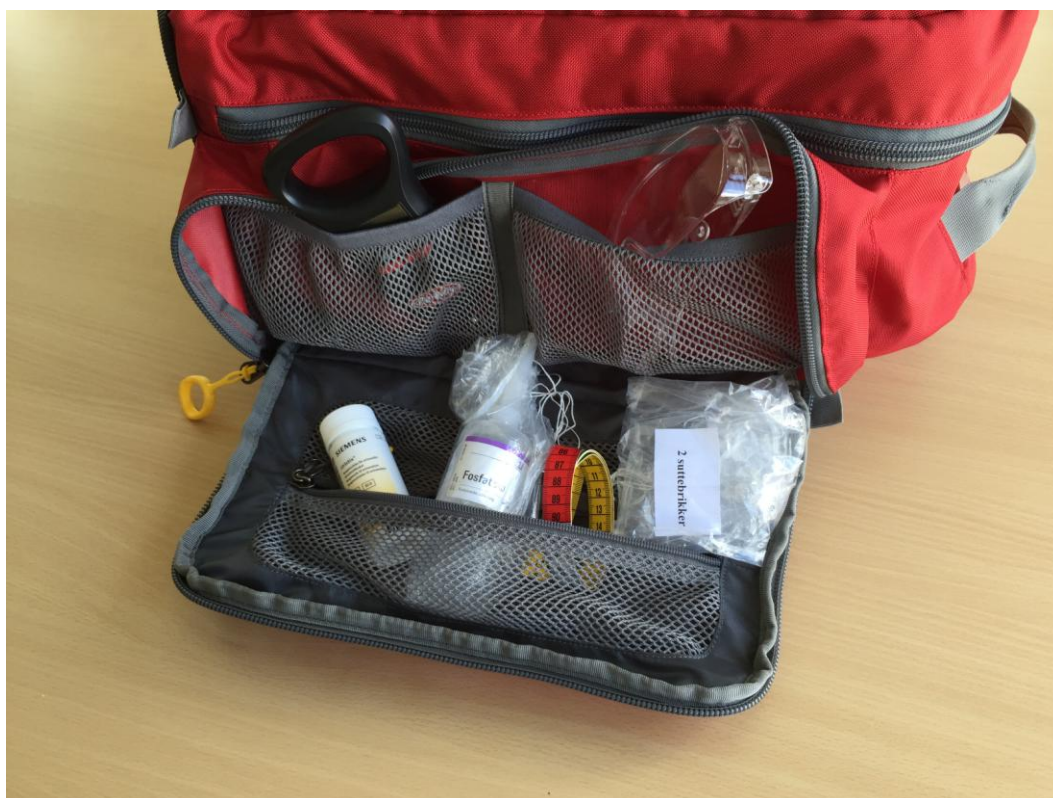
Sidelomme venstre

- 2 x Forklæder
- 2 x brækposer
- 1 x gul affaldssæk
- 1 x rulle små brune affaldsposer
- Indhold i poser med label:
 - 20 lange orange handsker

Sidelomme højre

- 1 x sikkerhedsbriller
- 1 x vægt
- 1 x Fosfatklyx i pose
- 1 x Målebånd
- 1 x Urinstix
- 2 x suttebrikker

Sekundær rygsæk

- 6 x store bind i separat brun pose
- 4 x små bind i separat brun pose
- 8 x fluf i separat brun pose
- 1 x ventilationsballon med maske til barn
- 1 x ventilationsballon med maske til mor

(Revideret juni 2015 INASON og ASTMOL)